

คู่มือการปฏิบัติงาน พนักงานครู

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสองแพรก
เทศบาลตำบลลำเลียง
อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง

คู่มือแนวทางการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่

นางการดา พุ่งนภาภาศ

ตำแหน่ง : พนักงานครู

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสองแพรก กองการศึกษา เทศบาลตำบลลำเลียง

งานที่ ๑

๑. ชื่องาน

“การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย” (Designing learning experiences for young children)

๒. ขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงาน(Work Process)

๑. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐ ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา และมาตรฐานการเรียนรู้

๒. วิเคราะห์หลักสูตร

๔. จัดทำแผนการจัดประสบการณ์รายหน่วย รายสัปดาห์ และรายวัน

๕. จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้

๖. ดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์

๗. บันทึกผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

๘. ประเมินผลและนำผลไปปรับปรุงพัฒนา

๙. สรุปและรายงานผลการจัดประสบการณ์

๓. ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน(Time Allocation)

ลำดับ	การปฏิบัติงาน	ระยะเวลา
๑	ศึกษาหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๖๐ ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา และมาตรฐานการเรียนรู้	ภายในภาคเรียน และดำเนินการตามตารางสอนตลอดปีการศึกษา
๒	จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ และดำเนินกิจกรรมตามแผน	ตลอดปีการศึกษา
๓	บันทึกผลการจัดประสบการณ์	สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง
๔	สรุปรายงานผลและปรับปรุงการจัดประสบการณ์	ภาคเรียนละ ๒ ครั้ง

๔. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง(Legal Framework)

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐

๓. มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

๔. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

งานที่ ๒

๑. ชื่องาน

“บันทึกพัฒนาการเด็กปฐมวัย”

๒. ขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงาน(Work Process)

๑. บันทึกประวัติเด็กปฐมวัย

๒. บันทึกพัฒนาการด้านต่าง ๆ

๒.๑.๑ ด้านร่างกาย ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง และวัดเส้นรอบศีรษะ

๓. การประเมินมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับสมุดรายนงานประจำตัวเด็ก (ศพด. ๐๑/๑) กำหนดระดับคุณภาพไว้ ๓ ระดับ ได้แก่

ระดับ ๓ (ดี) หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมช่วงอายุเป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์

ระดับ ๒ (ปานกลาง) หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมช่วงอายุเป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์โดยมีการกระตุ้น

ระดับ ๑ (ควรส่งเสริม) หมายถึง ไม่ปรากฏพฤติกรรมช่วงอายุเป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์

๔. การบันทึกผลการประเมินมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดยวิเคราะห์จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้ง ๑๒ มาตรฐาน ดังนี้

๑ พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์

๑.๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย

๑.๒ มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี

๑.๒.๑ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง

๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง

๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา

๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา

๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

๑.๓.๑ เล่น ทำกิจกรรม และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน

๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้

๒.๑.๑ เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน

๒.๑.๒ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่เสียการทรงตัว

๒.๑.๓ วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว

๒.๑.๔ รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้

๒.๒ ใช้มือ – ตา ประสานสัมพันธ์กัน

๒.๒.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้

๒.๒.๒ เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน

๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๒๕ เซนติเมตรได้

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม

๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

๓.๒.๑ กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์

๓.๒.๒ แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

๔.๑ สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว

๔.๑.๑ สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ

๔.๑.๒ สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี

๔.๑.๓ สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๕.๑ ซื่อสัตย์สุจริต

๕.๑.๑ ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง

๕.๒ มีความเมตตากรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือแบ่งปัน

๕.๒.๑ แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง

๕.๒.๒ ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง

๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

๕.๓.๑ แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์

๕.๔ มีความรับผิดชอบ

๕.๔.๑ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง

๓. พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๖.๑ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

๖.๑.๑ แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว

๖.๑.๒ รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี

๖.๑.๓ ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง

๖.๒ มีวินัยในตนเอง

๖.๒.๑ เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง

๖.๒.๒ เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง

๖.๓ ประหยัดและพอเพียง

๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

๗.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๗.๑.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง

๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่

๗.๒ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย

๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ

๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง

๗.๒.๓ ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทย

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน

๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

๘.๒.๑ เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย

๘.๒.๒ ยึด ทักทายและพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์

๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

๘.๓.๑ มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง

๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์

๘.๓.๓ ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง

๙. พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

๙.๑ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ

๙.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง

๙.๑.๒ เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้

๙.๒ อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้

๙.๒.๑ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ

๙.๒.๒ เขียนชื่อของตนเองตามแบบ

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

๑๐.๑ มีความสามารถในการคิดรวบยอด

๑๐.๑.๑ บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส

๑๐.๑.๒ จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้

ลักษณะที่สังเกตพบ ๒ ลักษณะขึ้นไป

๑๐.๑.๓ จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่ ๒ ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์

๑๐.๑.๔ เรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์อย่างน้อย ๕ ลำดับ

๑๐.๒ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล

๑๐.๒.๑ อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง

๑๐.๒.๒ คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

๑๐.๓ มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

๑๐.๓.๑ ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น

๑๐.๓.๒ ระบุปัญหาสร้าง ทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

๑๑.๑ ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลง
แปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น

๑๑.๒ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์

๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลาย และ
แปลกใหม่

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสม
กับวัย

๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

๑๒.๑.๑ สนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้

๑๒.๒.๑ ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง

๑๒.๒.๒ ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

๓.ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (Time Allocation)

ลำดับ	การปฏิบัติงาน	ระยะเวลา
๑	บันทึกประวัติเด็กปฐมวัย	ต้นปีการศึกษา
๒	บันทึกพัฒนาการด้านต่าง ๆ	ปีการศึกษาละ ๔ ครั้ง
๓	การประเมินมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	ปีการศึกษาละ ๒ ครั้ง
๔	การบันทึกผลการประเมินมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์	ปีการศึกษาละ ๒ ครั้ง
๕	นำผลการประเมินจาก ศพด.๐๒/๑ บันทึกลงใน ศพด.๐๑/๑	ปีการศึกษาละ ๒ ครั้ง

๔.กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Legal Framework)

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐

๓. มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

๔. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

งานที่ ๓

๑. ชื่องาน

“การช่วยเหลือดูแลนักเรียน”

๒. ขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงาน(Work Process)

- รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล
- คัดกรองนักเรียนตามสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น
- ส่งเสริม พัฒนา และให้คำปรึกษาเบื้องต้น
- ประสานผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ติดตามผลและจัดทำรายงานการช่วยเหลือนักเรียน

๓. ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (Time Allocation)

ลำดับ	การปฏิบัติงาน	ระยะเวลา
๑	สำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล	ต้นปีการศึกษา
๒	รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล	ต้นปีการศึกษา
๓	คัดกรองนักเรียนตามสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น	ตลอดปีการศึกษา
๔	ส่งเสริม พัฒนา และให้คำปรึกษาเบื้องต้น	ตลอดปีการศึกษา
๕	ประสานผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ตลอดปีการศึกษา
๖	ติดตามผลและจัดทำรายงานการช่วยเหลือนักเรียน	ปีการศึกษาละ ๒ ครั้ง

๔. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Legal Framework)

- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ